

Ludányi Zsófia

Megjelent a *Magyar Jogi Nyelv* folyóirat

Örömmel adjuk hírül, hogy 2017-ben új szaknyelvi folyóirat jelent meg *Magyar Jogi Nyelv* címmel. A folyóirat nyilvános teret biztosít minden olyan törekvésnek, amely a magyar jogi szaknyelv megértésére, nehézségeinek feltárására és megoldására, a szaknyelvi hagyományok megőrzésére irányul. Az új kiadvány a *Magyar Orvosi Nyelv* „testvérlapjának” tekinthető, nem csupán amiatt, mert az utóbbi mintaként és példaként szolgált az előbbinek a megszületésében, hanem mert az orvostudomány és a jogtudomány között szorosabb a kapcsolat, mint gondolnánk: az előbbi a testnek, az utóbbi pedig a társadalomnak a „betegségeit” gyógyítja.

A folyóirat szerkesztőbizottságában jogászok és nyelvészek vállaltak feladatot. A jogi szakmát Láncoz Petra, Szabó Miklós, Tóth Judit és Vinnai Edina egyetemi oktatók képviselik; míg a szaknyelvkutató nyelvészek közül Dobos Csilla, Kurtán Zsuzsa és Tamás Dóra vállalta a szerkesztőbizottsági tagságot.

A folyóirat első számában a szerkesztőségi bevezető után Bősze Péternek, a *Magyar Orvosi Nyelv* alapító főszerkesztőjének köszöntőjét olvashatjuk. Majd egy nyelvtörténeti témájú tanulmány következik Szendi Attila tollából, amely azt vizsgálja, hogy milyen magánjoggal kapcsolatos szakszavak fordultak elő a XIX. század első felének folyóirataiban. Tóth Judit a kényszerbetelepítéssel foglalkozó tanulmányában e fogalom nemzetközi jogi és EU-jogi hátterét járja körbe, megállapítva, hogy az az emberekre nézve jogellenes, emberi jogokat sértő cselekmény. Pátkai Nándor az általános közigazgatási rendtartás nyelvezetét elemzi, felvázolva a közérthető közigazgatási nyelv megteremtésére irányuló feladatokat. A hosszabb tanulmányok után a *Fórum* rovat két cikkét olvashatjuk. Láncoz Petra Lea a jogi szaknyelvi lektorálás kihívásait mutatja be írásában saját tapasztalatai alapján. Tóth Judit és Kurtán Zsuzsa szintén jogi szakszövegeket elemez nyelvi szempontból, rámutatva azok nyelvhasználati bizonytalanságaira. Végezetül Farkasné Puklus Mária beszámolóját olvashatjuk az EULITA (a jogi fordítással foglalkozó

1. ábra: A *Magyar Jogi Nyelv* első száma (2017)

intézményeket, tolmácsokat és fordítókat tömörítő európai szervezet) által szervezett jogi szaknyelvi fordítással és tolmácsolással foglalkozó nemzetközi konferenciáról.

A folyóirat évente kétszer jelenik meg, az egyes lapszámok a világhálón szabadon elérhetők a joginyelv.hu oldalon, de

lehetőség van előfizetni a nyomtatott változatra is. A lap célközönségét nem csupán a jogászok és a nyelvészek képezik, hanem szélesebb olvasóközönségnek szánják, hiszen kisebb-nagyobb mértékben mindenki kapcsolatba kerül a jogi szaknyelvvél mindennapi élete során. A hétköznapi emberek kifejezetten érdeklődnek a jogi szaknyelv iránt.

Ezt a tényt erősíti meg az, amit napi munkám során tapasztalok az MTA Nyelvtudományi Intézetének nyelvi tanácsadó szolgálatán: ugyanis rendszeresen érkeznek hozzánk hosszú, bonyolult jogi szövegek értelmezését kérő levelek. A *Magyar Jogi Nyelv* folyóirat abban a reményben indult el, hogy előmozdítsa a mindannyiunk által használt jogi nyelv ügyét.

Bősze Péter

A Magyar Jogi Nyelv című új szaklap köszöntése

Köszöntelek, testvér, de jó, hogy megjöttél! Szörnyen magányos voltam idáig, ám mostantól lesz társam. Nem hiszed el, hogy milyen boldog vagyok, no meg kicsit büszke is. A szüleid talán rólam vettek mintát, talán én ültettem el a magot, amely megfogant bennük, és világra hoztak. A születés a természet csodája: az újszülött gyermek a jövő ígérete, egy-egy új szó szintén, és az vagy te is. Isten hozott, testvér!

Téged körültekintéssel alkottak szüleid, én csak úgy kipattantam apám fejéből. Göröngyös is volt az utam; a tied bizonyára egyenesebb lesz. Mégis jó óvatosnak lenned: a szellemiségünkkel nem mindenki ért egyet. Mindketten tudománynyelvet művelünk; te a jogtudományét, én az orvostudományét. Harcolunk a bennük burjánzó idegen kifejezések áradata ellen: az idegen erőszakos katonákat magyar szavakra cseréljük. Nem kell az idegen szó, nem igaz, hogy ma is gazdagítja a nyelvet. A szókincsünk bőséges, mindent kifejezhetünk velük. Már nem fér el a kettő, az idegen és a magyar együtt; amelyiket használjuk, az győz, a másik elszorvad, miként az izmok, ha nem mozognak. A nyelv is él; a használom, erősödik, nem használom, sorvad természeti törvény rá is vonatkozik. Milyen sok gyönyörű szavunkat temettük el, csak hogy az idegen éktelenkedjék helyettük, utalva sok évszázados megszállásunkra. Nem lesz könnyű harcod. És még valamit. Az újonnan jövő nemzetközi szavak (angol szavak) olyanok, mint az alkalmazkodni nem akaró betelepülők Európában. Ők nem alkalmazkodnak a befogadókhoz, nem úgy, mint hajdanán a más nyelvekből jött szavak. A maguk szövegösszefüggéseit követik a nyelvben, a saját világuk szerint élnek Európában, rombolva ezt is, azt is, évezredek hagyományt, európai szellemiséget, nyelvet. Különkülön egyikkel sincs baj, a maga helyén mind csodálatos, természetes és teljesen helyénvaló, csupán együtt nem megy – nem is kell, nincs rá szükség. Talán ez a legfontosabb tanácsom. Hozzáteszem még, hogy noha tudománynyelvvél foglalkozunk, mégis a magyar nyelvet műveljük: a szaknyelvek, a tudománynyelvek kivált, a köznyelvnek is pillérei. Észrevetted a *műveljük* szót? Nyelvművelés. Haj, de sokan fognak ezért támadni, vigyázz a strázsán!

Sok lesz a teendőd. Körülményes a jogtudomány nyelve, akarom mondani: bonyolultan fogalmaz. Régi hagyománya van ennek, az ókorba is visszanyúl: a delphoi jósök is mesterei voltak a kétértelműségnek. Pedig a mondatokat gyermeki egyszerűséggel kell fogalmazni; úgy hogy megértse mindenki. Nos, itt beláthatatlanul sok a teendőd: a törvénycikkek átírása sokéves feladat. Nagyon nagy munkát vállalsz magadra, kitarás kell hozzá – sok lesz az okoskodó, márpedig „a tett halála az okoskodás”. A tudományban nincs helye a kétértelműségnek, a szabatos fogalmazás a rendet szolgálja, nem az ügyvédi bűvészkedést a szavakkal. Bizony nagyon sok, de nagyon szép feladatod van!

Sorolhatnám még sokáig, hogy mi vár rád, például helyesírás, nyelvtörténet és így tovább. Majd meglátod. Most csak arra vigyázz, hogy azt az eszmeiséget, amelyben megszületted, amelyet az álmodóid – álmok álmodói – neked szántak, megőrizd. Gondolj mindig arra, hogy van testvéred, akitől kérdezhetsz, ha kell, és aki végtelenül örül, hogy megszületted. Isten hozott, testvér!

(Megjelent a *Magyar Jogi Nyelv* I. évfolyamában; 2017/1:3)